

4. Гнатцов О. Г. Малий бізнес в Україні: від стратегії зростання до стратегії розвитку // Збірник матеріалів конференції „Проблеми розвитку малого бізнесу в Україні”, УПСК, 2006 с.61-65. <https://works.doklad.ru/view/IkJStpOzhEA.html>
5. Яворівський Г.Й. Малий і середній бізнес у пошуках місця в стратегії економічного зростання в Україні // Збірник матеріалів конференції „Проблеми розвитку малого бізнесу в Україні”, УПСК, 2006 с. 52-54. <http://agroua.net/economics/documents/category-92/doc-82/>

Старун А. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РОЗРОБКА ПРОГРАМИ
РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА**

Об’єктом реструктуризації на окремому підприємстві може виступати практично будь-яка діяльність. Спектр застосування реструктуризації досить широкий – від кадрової політики до стратегії розвитку і навіть місії. Об’єктом здійснення реструктуризації може бути і сфера, що виходить за рамки окремого підприємства – об’єкта реструктуризації, а також частина зовнішнього середовища, що не відноситься до даного підприємства, але грає вагомую роль в його розвитку [1].

Таким чином, під реструктуризацією в широкому сенсі можна розуміти будь-які зміни в різних структурах підприємства – організаційної, функціональної, структурі власності. Реструктуризація в більш глибокому розумінні – це комплексна зміна, оновлення всіх сфер діяльності підприємства, включаючи трансформацію структури бізнесу в більш ефективну і конкурентоспроможну.

Реструктуризація підприємства проводиться з метою:

- вирішення певних економічних і соціальних завдань;
- зміни розподілу власності і контролю над діяльністю підприємства;
- залучення інвестицій у виробництво;
- збільшення вартості підприємства;
- вирішення конфліктів між окремими підрозділами підприємства, а також між філіями і центральним апаратом [3].

Залежно від ситуації на підприємстві здійснюються заходи оперативного та довгострокового характеру. Оперативна реструктуризація спрямована на вирішення найбільш гострих економічних і фінансових проблем в короткостроковому періоді, а стратегічна орієнтована на досягнення цілей, що стоять перед підприємством в довгостроковій перспективі [2].

Стратегічна реструктуризація включає:

- аналіз сфер діяльності підприємства;
- розробку стратегії маркетингу, варіантної стратегії розвитку підприємства (що включає в себе розробку постачальницько-збутової політики підприємства), цінової політики та стратегії, фінансової та інвестиційної політики;
- бізнес-планування на основі обраного варіанта стратегії розвитку;
- організацію виконання бізнес-плану.

Результатом успішного проведення стратегічної реструктуризації є зростання чистої поточної вартості майбутніх доходів, ефективності та конкурентоспроможності та ринкової вартості власного капіталу в довгостроковій перспективі, а оперативної реструктуризації – створення умов ефективного функціонування і розвитку підприємства, при яких воно починає отримувати стабільні доходи і тому стає інвестиційно привабливим.

При розробці програми реструктуризації необхідно враховувати специфіку галузі, яка визначається багато в чому еластичністю попиту на її товари і послуги, а також наявність кваліфікованої робочої сили і її вартість, значення і перспективи розвитку галузі в зв'язку з неминучістю структурної перебудови. Особливе значення має можливість реалізації конкретних процедур реструктуризації без затримок, обмежень, додатково тільки погоджень. В іншому випадку знижується ефективність реалізації програми. Отже, при розробці програми реструктуризації необхідно чітко визначити джерела, механізми фінансування та терміни реструктуризації [1].

Таким чином, програма реструктуризації підприємства має включати:

- чітко сформульовані цілі та напрямки реструктуризації;
- порядок і критерії прийняття рішень про реструктуризацію;
- способи реструктуризації;
- кошти, необхідні для проведення реструктуризації, і механізм фінансування;
- терміни реструктуризації;
- заходи щодо стимулювання реструктуризації компанії;
- заходи, що забезпечують соціальний захист працівників компанії;
- порядок взаємодії з місцевими органами влади в ході реструктуризації;
- порядок взаємодії з компаніями, такими, що підлягають реструктуризації;
- перелік нормативно-правових документів, що забезпечують спосіб реструктуризації.

Для багатьох вітчизняних підприємств поточною метою реструктуризації є недопущення банкрутства, а в подальшому – досягнення ними і створеними на їх базі новими структурами фінансової стійкості. Це дозволить забезпечити їх стабільне й ефективне функціонування, збільшити обсяг надходжень до бюджетів, а також оздоровити соціальну обстановку за рахунок збільшення кількості робочих місць та формування відповідної стратегії розвитку.

Список використаних джерел:

1. Кругляк А.М. Управління процесами реструктуризації як форма фінансового оздоровлення підприємства // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – №20. – С. 45-49.
2. Лепьохіна І.О. Сутність та зміст фінансової реструктуризації підприємства / І.О. Лепьохіна // Економіка та підприємництво. – 2017. – № 3. – С. 171–175.
3. Міхов Л.І. Фінансова реструктуризація / Л.І. Міхов, Л.М. Каліна // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2017. – №2. – С. 57–60.
4. Гринько Т. В. Наукові підходи до оцінки ефективності діяльності суб'єктів підприємництва / Т. В. Гринько, Д.Д. Головка // Modern economics, 2018. – № 11. – С. 51-57. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V11\(2018\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V11(2018)-08).